

การเปรียบเทียบผลการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโครงการ กับแบบปกติ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3

Comparisons of Effects of Organizing Experiences Using the Project-Teaching Approach and the Traditional Teaching Approach on Developments of Kindergarten 3 Students

บุญศรี ใหม่คามิ¹, ชวลิต ชูกำแหง², เดชา จันทัก³

Bunsi Maikhami¹, Chowwalit Chookhampaeng², Dacha Jantakat³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์ และ 3) เปรียบเทียบความสามารถทางร่างกาย และสติปัญญาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ระหว่างการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโครงการกับการจัดประสบการณ์แบบปกติ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 38 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 19 คน และแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed Candidate in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Assistant Professor Dr., Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

³ Assistant Professor Dr., Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโครงการและแบบปกติที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ที่มีคุณภาพเหมาะสมมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ชั้นอนุบาลปีที่ 3 แบบละ 8 แผนแบบทดสอบพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นแบบรูปภาพชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.35 ถึง 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 และแบบสังเกตพัฒนาการด้านร่างกาย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 2 ชุด โดยแยกตามพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานด้วย t-test (Independent Samples)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์แบบโครงการและแบบปกติ ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.10/84.21 และ 81.35/80.75 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโครงการและแผนการจัดประสบการณ์แบบปกติมีค่าเท่ากับ 0.6136 และ 0.6000 แสดงว่า เด็กมีความก้าวหน้าทางการเรียน ร้อยละ 61.36 และร้อยละ 60.00 ตามลำดับ
3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์แบบโครงการมีพัฒนาการด้านร่างกายและพัฒนาการด้านสติปัญญา สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การจัดประสบการณ์, การสอนแบบโครงการ, การสอนแบบปกติ

Abstract

This method emphasizes and provides opportunities for children to learn according to their own idea and method to seek answers and to present their works. Children seek answers using the deeply constructed project based on their aptitudes and interests. Children practice group-work learning, practice problem-solving skills, and apply the knowledge in the daily life. The purposes of this study were to : 1) develop plans for organization of experiences with a required efficiency 80/80, 2) find out an effectiveness index of the plans for organization of experiences, and 3) compare physical and intellectual abilities of Kindergarten 3 students between organization of experiences using the project teaching approach and organization of experiences using the traditional teaching approach. The sample consisted of 38 Kindergarten 3 students at Rajabhat Maha sarakham Universitty Demonstration School in the second semester of the academic year 2008, obtained using the purposive sampling technique. They were assigned to an experimental group of 19 students and a control group of 19 students. Three types of the instruments used in this study were : plans for organization of experiences using the project teaching approach and the traditional teaching approach which promoted physical and intellectual developments with very appropriate quality (Man = 4.48) for Kindergarten 3 students, 8 plans each ; a 20-item 3-choice picture-type test of intellectual developments with discriminating powers ranging 0.35-0.80 and a reliability of 0.85, and 2 sets of observation form on physical developments of Kindergarten 3 students as divided according to big muscle and small muscle developments. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, and standard deviation ; and t-test (Independent Samples) was employed for testing hypotheses.

The results of the study were as follows :

1. The developed plans for organization of experiences using the project-teaching approach and the traditional approach for Kindergarten 3 had efficiencies of 85.10/84.21 and 81.35/80.75 respectively which met the required requirement of 80/80.

2. The effectiveness indices of the plans for organization of experiences using the project-teaching approach and the plans for organization of experiences using the traditional teaching approach were 0.6136 and 0.6000, showing that the children progressed their learning at 61.36 percent and 60.00 percent respectively.

3. The students who learned using the plans for organization of experiences using the project-teaching approach has higher physical and intellectual developments than those who learned using the plans for organization of experiences using the traditional teaching approach at the .05 level of significance.

Keywords : organization of experiences, project approach, traditional instruction

บทนำ

การจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโครงการ (Project Approach) เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีความเชื่อพื้นฐานว่าเด็กเกิดการเรียนรู้พัฒนาสติปัญญา และทัศนคติขึ้นเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ตัวเด็ก ภายใต้อบรมจากคนที่เด็กได้รับการปฏิบัติ (วัฒนา มัคคสมัน. 2544 : 11) เป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์

ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเด็กจะเป็นผู้ มีบทบาทในการเลือกเรื่องหรือหาวิธีการที่จะศึกษา หาความรู้ด้วยตนเอง และมีครูที่ยอมรับความคิดเห็นของเด็กแสดงให้เด็กเห็นว่าครูให้ความสนใจเชื่อมั่นในความคิดของเด็ก และให้โอกาสที่จะเรียนรู้ตามความคิด และวิธีการของตนเอง เพื่อแสวงหาคำตอบและเสนอผลการค้นหาคำตอบและเสนอผลการค้นหาคำตอบด้วยงานที่สร้างขึ้น โครงการจะ

มีความแตกต่างกันอาจจะใช้เวลาประมาณ สัปดาห์หรือนานกว่านี้ ขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็ก (อุทัย บุญโท. 2544 : มปป.) จึงกล่าวได้ว่า การสอนแบบโครงการเป็นรูปแบบการสอนที่มุ่งให้ความสำคัญกับ ความต้องการและความสนใจของเด็กได้ศึกษาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลุ่มลึกตามความสนใจ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมในโครงการออกเป็น 3 ระยะคือระยะที่ 1 ทบทวนความรู้ ความสนใจของเด็ก เด็กและครูเลือกหัวเรื่องที่จะสืบค้นหัวเรื่องอาจเสนอโดยเด็ก หรือทั้งครู และเด็ก แล้วทำแผนที่ความคิด (Mind-Map) เพื่อระดมความคิดร่วมกับเด็กหัวเรื่องโครงการ ระยะที่ 2 ให้โอกาสเด็กค้นคว้าและมีประสบการณ์ใหม่ ในระยะนี้ถือเป็นหัวใจของโครงการ ครูเป็นผู้จัดหาเตรียมแหล่งข้อมูลให้เด็กสืบค้น หรือแม้แต่การออกไปศึกษานอกสถานที่ระยะที่ 3 ประเมินสะท้อน และแลกเปลี่ยนโครงการ เป็นระยะสรุปเหตุการณ์ การเตรียมเสนอรายงานและผลที่ได้ในรูปแบบของการจัดการแสดงการค้นพบ (อุทัย บุญโท. 2544 : มปป.) จากแนวคิด และหลักการของการจัดประสบการณ์ตาม แนวการสอนโครงการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลบน

พื้นฐานหลักการจัดการศึกษาแบบยึดผู้เรียน เป็นสำคัญเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดเป็นทำได้และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง โดยมีครูเป็นผู้จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและเอื้ออำนวย ความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลายโดยผ่านกิจกรรมของโครงการ

การจัดประสบการณ์ระดับชั้นอนุบาล ศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม ได้มีความตระหนักในความสำคัญ ดังกล่าวและได้มีการจัดประสบการณ์และ กิจกรรมให้แก่เด็กตามหลักการของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยเสมอมาทุกปี แต่จากการ ประเมินพัฒนาการของเด็กในปีที่ผ่านมา พบว่า เด็กมีพัฒนาการทุกด้านโดยรวมอยู่ใน ระดับดี แต่เมื่อแยกเป็นรายพัฒนาการ พบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญาของนักเรียนต่ำกว่า พัฒนาการด้านอื่นๆ และต่ำกว่าเป้าหมาย ของทางโรงเรียนที่ตั้งเป้าหมายในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการ ของเด็กปฐมวัยในแต่ละด้านไว้ร้อยละ 80 ซึ่ง ผลการประเมินคุณภาพของนักเรียน พบว่า พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อและด้านอื่นๆ เพิ่มขึ้น แต่พัฒนาการด้านสติปัญญาหรือการเตรียม ความพร้อมของพัฒนาการด้านสติปัญญา อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าเป้าหมาย และจากการ

สังเกตการณ์เรียนรู้ของเด็กในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 พบว่า พื้นฐานของทักษะกระบวนการคิดของเด็กยังไม่เป็นที่น่าสนใจ เพราะเด็กขาดทักษะการสังเกต จำแนก เปรียบเทียบและการแก้ปัญหา ตลอดจนการสนทนาโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นเด็กยังไม่กล้าที่จะแสดงออกเท่าที่ควรซึ่งทักษะดังกล่าวจำเป็นที่จะต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดกับเด็กโดยจัดกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ (โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 2551 : 5) ซึ่งเป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการจัดประสบการณ์กิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดไว้ 3 ประการ คือ การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับท้องถิ่น ในลักษณะบูรณาการ โดยบูรณาการทักษะความพร้อมทุกด้านให้เป็นองค์รวม จัดเนื้อหาให้สอดคล้อง สัมพันธ์ เชื่อมโยงกับสภาพท้องถิ่น การดำรงชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยาการใหม่ๆ และเนื้อหาที่เป็นความต้องการของเด็ก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เด็กมีอิสระในการเลือกสิ่งที่เรียนตามความสนใจ และความสามารถของตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้

ที่ต้องการ เด็กได้ฝึกคิดวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติจริงและสรุป/สร้างความรู้ด้วยตนเอง เด็กมีโอกาส ได้ปฏิสัมพันธ์และเรียนรู้จากกลุ่มบุคคลอื่นๆ เด็กมีโอกาสได้วิเคราะห์ การเรียนรู้ของตนเอง และวางแผนพัฒนาตนเอง เด็กได้เรียนรู้ในบรรยากาศที่ ผ่อนคลายอบอุ่นและการยอมรับ เด็กได้มีโอกาส นำความรู้ที่เรียนไปใช้อย่างมีความหมาย และการประเมินตามสภาพที่แท้จริง เด็กได้ประเมินตนเอง เพื่อการปรับปรุงและแก้ไข ข้อบกพร่องอย่างต่อเนื่อง และการประเมินผลควรมีการประเมินคุณลักษณะทุกด้าน โดยใช้ข้อมูล จากแหล่งต่าง ๆ และโดยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 4-5)

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะทำการเปรียบเทียบผลการจัดประสบการณ์ระหว่างการสอนแบบโครงการและการสอนแบบปกติที่ส่งผลต่อการพัฒนาการของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ตามแนวการสอนแบบโครงการโดยเน้นการพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา เพื่อให้เด็กได้เจริญเติบโตรอบด้านเต็มศักยภาพและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน

ระดับปฐมวัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโครงการที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโครงการและแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางร่างกาย และสติปัญญาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ระหว่างการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโครงการกับการจัดประสบการณ์แบบปกติ

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโครงการมีความสามารถทางสติปัญญาและมีพัฒนาการทางร่างกายหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการจัดประสบการณ์แบบปกติ

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้น

อนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 38 คน โรงเรียนอนุบาลกิตติยา จำนวน 23 คน และโรงเรียนอนุบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 25 คน จาก 4 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 86 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 38 คน ได้มาโดยการเลือกแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง คือ ชั้นอนุบาลปีที่ 3/1 จำนวน 19 คน และแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม ชั้นอนุบาลปีที่ 3/1 จำนวน 19 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโครงการที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา จำนวน 8 แผน
2. แบบทดสอบพัฒนาการด้านสติปัญญา มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.35 – 0.80 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความพร้อมทั้งฉบับเท่ากับ 0.85
3. แบบสังเกตพัฒนาการด้านร่างกาย

การดำเนินการทดลอง

1. สร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างก่อนทดลอง เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์

2. แจ่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัด
ประสบการณ์แบบโครงการให้ผู้ปกครองของ
เด็กนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทราบถึงกระบวนการ
ในการดำเนินการจัดกิจกรรมและบทบาทของ
ผู้ปกครองต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก
ตามแนวการจัดประสบการณ์แบบโครงการ

3. ทำการทดสอบวัดพัฒนาการด้าน
สติปัญญาก่อนการจัดประสบการณ์แบบ
โครงการก่อนการเรียนรู้

4. จัดประสบการณ์แบบโครงการ
และจัดประสบการณ์แบบปกติ หน่วยตัวเรา
หน่วยบุคคลและสถานที่ หน่วยธรรมชาติแสน
สวย และหน่วยสิ่งต่างๆ รอบตัว จำนวน 8
โครงการ/แผน 8 สัปดาห์ ระหว่างการจัด
ประสบการณ์ทำการประเมินพัฒนาการด้าน
ร่างกายของเด็กโดยการสังเกตสัปดาห์ละ
1 ครั้ง รวม 8 ครั้งแล้วสรุปเป็นภาพรวมของ
พัฒนาการด้านร่างกาย

5. ทำการทดสอบระหว่างเรียนหลัง
สิ้นสุดโครงการแต่ละโครงการ

6. ทำการสังเกตพัฒนาการด้าน
ร่างกายทั้งกล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก
หลังการจัดกิจกรรมโครงการแต่ละโครงการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการ
จัดประสบการณ์แบบโครงการ และแบบปกติ

ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 โดยใช้สถิติ
ดังนี้

ร้อยละ

ค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การคำนวณหา

ประสิทธิภาพ E1/E2

2. วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผล
ของแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการ
สอนแบบโครงการและแบบปกติที่ส่งเสริม
พัฒนาการทั้ง 2 ด้าน สาระการเรียนรู้ทั้ง 4 หน่วย
การเรียนรู้ชั้นอนุบาล ปีที่ 3

3. วิเคราะห์พัฒนาการด้านร่างกาย
และด้านสติปัญญาระหว่างค่าเฉลี่ยการเรียนรู้
ด้วยโครงการกับการจัดประสบการณ์แบบ
ปกติ โดยใช้สูตร t-test (Independent
Samples)

ผลการวิจัย

1. แผนการจัดประสบการณ์แบบ
โครงการและแบบปกติ ชั้นอนุบาลปีที่ 3
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ
85.10/84.76 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัด
ประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโครงการ
มีค่าเท่ากับ 0.6136 แสดงว่า เด็กมีความ

ก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 61.36

3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์แบบโครงกับการเรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์แบบปกติ มีพัฒนาการด้านร่างกายและพัฒนาการด้านสติปัญญาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์แบบโครงการมีพัฒนาการด้านร่างกายและด้านสติปัญญาสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์แบบปกติ

อภิปรายผล

1. แผนการจัดประสบการณ์แบบโครงการและแบบปกติ ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.10/84.76 และ 81.35/80.75 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศุภวารี ศรีนิวล (2547 : 112-113) พบว่า แผนการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่พัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.86/91.36 ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์โดยยึดแนวทางของหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 หลักสูตรการศึกษাপฐมวัยพุทธศักราช 2546 (กระทรวง

ศึกษาธิการ. 2547 : 54) และแนวการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์แบบโครงการที่ได้พัฒนาเป็น 3 ระยะที่มีกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกและค้นหาคำตอบด้วยวิธีการของนักเรียนเอง รวมถึงมีการวางแผนจัดกิจกรรมเป็นระยะๆ ตามขั้นตอนของการจัดประสบการณ์แบบโครงการตลอดจนได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย ด้านภาษาและด้านการประเมินผล ตรวจสอบก่อนนำไปใช้จึงทำให้แผนการจัดประสบการณ์ที่จัดทำขึ้นมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การสอนแบบโครงการ (Project) ทำให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนให้เด็กได้วิเคราะห์และลงมือปฏิบัติ

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโครงการและแผนการจัดประสบการณ์แบบปกติมีค่าเท่ากับ 0.6136 แสดงว่า เด็กมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 61.36 ทั้งนี้เพราะเด็กได้รับการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในแต่ละโครงการครูได้จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ในสิ่งที่สนใจ ใคร่รู้ เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และจากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ตลอดจนครูได้ใช้คำถามกระตุ้นกระบวนการคิด

ของเด็กจากการทำกิจกรรม จึงทำให้เด็กมีความสนใจใคร่รู้ แสวงหาคำตอบด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผลสอดคล้องกับหลักการและแนวทางของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547 : 54) คือ ควรจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก คือ เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหวสำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์แบบโครงกับการเรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์แบบปกติ มีพัฒนาการด้านร่างกายและพัฒนาการด้านสติปัญญาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะการจัดประสบการณ์แบบโครงการเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเชื่อว่าเด็กจะเกิดการเรียนรู้พัฒนาสติปัญญาขึ้นเมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่นและกับสิ่งแวดล้อมที่รอบๆ ตัวเด็กเปิดโอกาสให้เด็กได้สร้างเสริมประสบการณ์ด้วยลงมือปฏิบัติจริง การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างเต็มที่ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

เรื่องที่ผู้เรียนสนใจและนำไปสู่การกำหนดหัวเรื่องที่จะศึกษาอย่างลุ่มลึก เด็กได้ใช้ประสบการณ์เดิมของแต่ละคนมากำหนดวางแผนเกี่ยวกับหัวเรื่องที่เด็กสนใจโดยเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหมายจากการกำหนดหัวข้อเรื่อง ตั้งคำถามที่เด็กสนใจเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ แล้ววางแผนการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อค้นหาคำตอบที่เด็กต้องการโดยลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ คิวอี้ (เปลว บุริสาร. 2543 : 15-17 ; อ้างอิงมาจาก Dewey. 1982) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดจากการที่เด็กสนใจที่จะเรียนรู้และลงมือปฏิบัติ เพื่อก่อให้เกิดประสบการณ์ตรงที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับศุภวารี ศรีนิวล (2547 : 112-113) ได้วิจัยการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความพร้อมของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์แบบโครงการมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนและความพร้อมหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอำพวรรณ เนียมคำ (2546 : 67) ได้วิจัยผลการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่มีต่อความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ หลังการทดลองมีความสามารถทางคณิตศาสตร์สูงกว่าก่อนการทดลอง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยที่พบว่าการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนโครงการ มีประสิทธิภาพที่เหมาะสม สามารถพัฒนา ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญาของเด็กอนุบาลได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ในการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กระดับปฐมวัยครูต้องยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก และเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม และเรียนรู้ตามความคิดเห็นและความสนใจของเด็ก

1.2 ครูผู้สอนควรมีการสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด คอยกระตุ้นให้กำลังใจและให้เวลาในการปรับตัวตามความพร้อมของเด็ก

1.3 ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

ควรสนับสนุนส่งเสริมสนับสนุนการสร้างแผนการเรียนรู้และนวัตกรรมต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และควรจัดให้มีการฝึกอบรม ส่งเสริมความรู้แก่ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการจัดประสบการณ์แบบโครงการ เพื่อส่งเสริมทักษะทางวิทยาศาสตร์ และทักษะทางภาษาของเด็กชั้นอนุบาล

2.2 ควรมีการจัดประสบการณ์แบบโครงการเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการด้านอื่นๆ เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กชั้นอนุบาล

2.3 ควรมีการศึกษาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทั้ง 6 ทักษะของนักเรียนชั้นอนุบาลเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการในแต่ละด้าน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เปลว ปุริสาร. (2543). **การศึกษาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (2551). **รายงานแผนปฏิบัติการประจำปี 2550**. มหาสารคาม : โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วัฒนา มัคคสมัน. (2544). **ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนแบบโครงการสำหรับเด็ก**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศุภวารี ศรีนวล. (2547). **การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และความพร้อมของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงการ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). **รายงานการประเมินพัฒนาการเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2541**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อำพวรรณ เนียมคำ. (2546). "การสอนคณิตศาสตร์เด็กปฐมวัย แบบโครงการ," **วารสารการศึกษาปฐมวัย**. 5(4) : 9-19 ; ตุลาคม.
- อุลย์ บุญโท. (2544). **การศึกษาพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ แบบโครงการ**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.